

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE

2021.

2. skupina
(8. razred OŠ)

Zaporka natjecatelja			
SUDIONIK NATJECANJA U:	ZNANJU		
USPJEH NA NATJECANJU	Ukupan mogući broj bodova	Broj postignutih bodova	Postotak riješenosti
	35		
Potpisi članova povjerenstva			
1.			
2.			
3.			
Mjesto		Datum	

Napomena:

Za rješavanje pisane zadaće imate na raspolaganju **60 minuta**.

Odgovori se upisuju isključivo na Listu za odgovore. Moraju biti napisani isključivo **plavom kemijskom olovkom**. Oni napisani grafitnom ili kemijskom olovkom koja se može brisati, neće se uzimati u obzir pri bodovanju, kao niti odgovori koji nisu čitko i jasno napisani.

Odgovori na Listi **ne smiju** se prepravljati ili brisati korektorom. **Ispravljani odgovori neće biti vrednovani.**

Za vrijeme pisanja zadaće nije dopuštena uporaba mobitela, niti napuštanje prostorije u kojoj se provodi natjecanje.

Pri rješavanju zadataka možete upotrebljavati prazne prostore u pisanoj zadaći, ali se te bilješke niti rješenja **neće bodovati**. Bodovat će se **isključivo rješenja upisana na Listi za odgovore**.

Ukupni broj bodova za pojedini zadatak naznačen je u polju uz svaki zadatak.

Ova stranica pisane zadaće pričvršćuje se uz Listu za odgovore.

I. SKUPINA ZADATAKA

Na Listi za odgovore upiši na odgovarajuće mjesto slovo JEDNOG točnog odgovora. Ako je upisano više odgovora, zadatak NE donosi bodove.

1.	Spolno prenosive bolesti mogu uzrokovati različiti virusi, bakterije, gljivice i paraziti. Uz koje su slovo navedene SAMO virusne spolno prenosive bolesti?	1. pitanje 1
	a) HPV, kandida, HIV b) kandida, klamidija, HPV c) genitalni herpes, HPV, HIV d) HIV, genitalni herpes, kandida e) klamidija, HIV, genitalni herpes	
2.	Ana i Marko su blizanci, Ana je 5 minuta starija od Marka. Koja tvrdnja opisuje njihov razvoj prije rođenja?	2. pitanje 1
	a) Ana i Marko začeti su oplodnjom jedne jajne stanice s dva spermija. b) Ana i Marko začeti su oplodnjom dvije jajne stanice s dva spermija. c) Ana i Marko začeti su oplodnjom dvije jajne stanice s jednim spermijem. d) Isti spermij prvo je oplodio jednu, a nakon 5 minuta drugu jajnu stanicu. e) Nakon oplodnje jedna jajna stanica se podijelila u dvije jednake polovice.	
3.	Stanice lista i stabljike graška imaju 14 kromosoma. Specifične stanice u plodnici prolaze kroz mejozu. Koliki je broj molekula DNA u jednoj od tih stanica neposredno prije ulaska u mejozu?	3. pitanje 1,5
	a) 56 b) 28 c) 21 d) 14 e) 7	
4.	Svinja u tjelesnim stanicama ima 40 kromosoma. Nakon ozljede jezika oštećene stanice nadomještaju se novima. Koliko se kromosoma istovremeno vidi u jednoj stanici jezika svinje prije nego što su se podijelili svi njezini stanični dijelovi?	4. pitanje 1,5
	a) 20 b) 40 c) 60 d) 80 e) 100	

II. SKUPINA ZADATAKA

Na Listi za odgovore upiši slova DVA točna odgovora. Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove. Ako je upisano više od dva odgovora, zadatak NE donosi bodove.

5.	<p>Kućni miš ima $2n=40$ kromosoma. Na početku mejoze je 8 stanica. Što od njih može nastati nakon završene mejoze?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">5. pitanje</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">2</td> </tr> </table>	5. pitanje	2
	5. pitanje			
2				
<p>a) 16 spermija, svaki s 40 kromosoma b) 32 spermija, svaki s 20 kromosoma c) 16 jajnih stanica, svaka s 40 kromosoma d) genetski međusobno potpuno jednake stanice e) stanice s djelomično zamijenjenim dijelovima kromosoma</p>				

6.	<p>Slika prikazuje hranidbeni lanac u morskome ekosustavu. Koje tvrdnje NISU točne?</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <p style="font-size: small; margin-top: 10px;">Izvor: https://www.cleanpng.com/png-food-chain-food-web-ecosystem-stock-photography-oc-7130649/</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">6. pitanje</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">3</td> </tr> </table>	6. pitanje	3
	6. pitanje			
3				
<p>a) Organizam D koristi energiju koja potječe od organizma A. b) Brojnost organizma D ovisi samo o brojnosti organizama A, B i C. c) U organizmu B događa se pretvaranje kemijske energije u mehaničku. d) Organizam C posredno koristi Sunčevu energiju za svakodnevne aktivnosti. e) Kroz hranidbeni lanac organizmi od A do E imaju na raspolaganju više energije, a broj jedinki se povećava.</p>				

Slike prikazuju različite organe za razmnožavanje kod nekih vrsta biljaka.

Koje su tvrdnje točne?

7. pitanje
2

7.

A	B	C	D
lijeska	trešnja	maslačak	suncokret
https://www.plivazdravlje.hr/?plivahealth[seccion]=IMAGEmanager&plivahealth[action]=getIMAGe&plivahealth[id]=19531&plivahealth[size]=322&	https://pixabay.com/de/vectors/blumebl%C3%BCtebl%C3%BCtenbl%C3%A4tter-krone-37920/	https://pixabay.com/de/vectors/blume-%C3%B6wenzahnfr%C3%BChling-pflanze-4839034/	https://pixabay.com/de/vectors/sonnenblume-linie-kunst-4583463/

- Slova **A**, **B**, **C** i **D** prikazuju isključivo biljne organe koji ne sudjeluju u razmnožavanju.
- Slovom **A** prikazana je biljka s više cvjetova na jednoj stapci u kojima nastaju samo peludna zrnca.
- Brojevima **1** i **2** na biljci **B** označeni su dijelovi u kojima se nalaze stanice s jednostrukim brojem kromosoma (**n**).
- Brojevima **3**, **4** i **5** označeni su dijelovi biljaka na slikama **B**, **C** i **D** u kojima se nalaze stanice s jednostrukim brojem kromosoma (**n**).
- U oprašivanju biljaka označenih slovima **B**, **C** i **D** najčešće sudjeluju zračne struje, dok u oprašivanju biljke označene slovom **A** najčešće sudjeluju kukci.

Slike prikazuju različite organizme. Koje tvrdnje o njihovom razmnožavanju i razvoju su točne?

8. pitanje
2

8.

A	B	C	D	E
https://pixabay.com/vectors/amphibian-animal-frog-nature-1295172/	https://pixabay.com/vectors/animal-bird-forest-nature-owl-2024677/	https://pixabay.com/de/vectors/blume-bl%C3%BCte-bl%C3%BCtenbl%C3%A4tter-krone-37920/	https://pixabay.com/vectors/biology-microbiology-microorganism-1295384/	https://pixabay.com/photos/caelifera-grasshopper-2772022/

<p>a) U razmnožavanju organizma C neophodni su voda i vjetar.</p> <p>b) Za razmnožavanje organizma D neophodne su dvije jedinke.</p> <p>c) Nečisnica je važan organ u razmnožavanju i razvoju organizama A i B.</p> <p>d) Za oplodnju kod organizama B i C potrebne su muška i ženska spolna stanica.</p> <p>e) Tijekom razmnožavanja organizama B i E nastaju potomci identični roditeljima.</p>	
---	--

III. SKUPINA ZADATAKA

Odredi točnost tvrdnji. Ako je tvrdnja točna, upiši redoslijedno na odgovarajuće mjesto u Listi za odgovore slovo T, a ako nije točna slovo N. Ako je uz istu tvrdnju upisano i slovo T i slovo N, zadatak NE donosi bodove. Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove.

9.	<p>Tri jednake životinjske stanice (X, Y i Z) stavljene su u otopine vode i soli različitih udjela. Odredi točnost tvrdnji na temelju slike koja prikazuje volumen stanica X, Y i Z na početku i na završetku pokusa.</p>			9. pitanje
				3
		Stanica X	Stanica Y	Stanica Z
	Volumen stanica na početku pokusa			
	Volumen stanica na završetku pokusa			
	<p>Izvor: https://pixabay.com/illustrations/animal-cell-biology-eukaryote-1608621/</p>			
		<p>a) Stanica X nalazi se u otopini s većim udjelom soli u odnosu na citoplazmu stanice.</p>	T	N
	<p>b) Stanica Y nalazi se u otopini s većim udjelom vode u odnosu na njenu citoplazmu.</p>	T	N	
	<p>c) Stanica Y nalazi se u otopini s većim udjelom soli u odnosu na citoplazmu stanice.</p>	T	N	
	<p>d) Stanica Z nalazi se u otopini s manjim udjelom vode u odnosu na citoplazmu stanice.</p>	T	N	
	<p>e) Stanica Z nalazi se u otopini s jednakim udjelom soli kao u citoplazmi promatrane stanice.</p>	T	N	

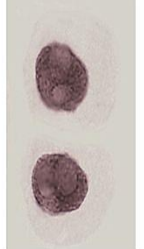

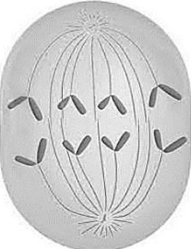

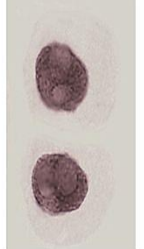

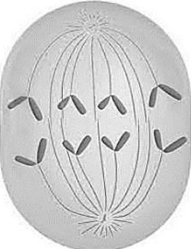

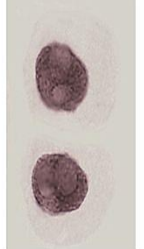

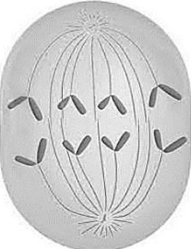
10.	Odredi točnost tvrdnji o održavanju uravnoteženog stanja u organizmu.		10. pitanje
			3
	a) Srdela bubrezima pojačano izlučuje sol u mokraću i vraća vodu u krv.	T N	
	b) Papučica će smanjiti broj stezanja stezljivih mjehurića ako se nalazi u otopini u kojoj je udio soli manji od udjela soli u njenoj stanici.	T N	
	c) Pri nedostatku vode u tlu i povećanoj potrebi za zalijevanjem biljka grah će zatvoriti puči na svojim listovima.	T N	
	d) Pauk, mrav i skakavac izlučuju spolne stanice, štetne i otpadne tvari i višak vode pomoću nečisnice.	T N	
e) Krtica, zbog života u tlu, otpadne tvari i suvišnu vodu izlučuje cjevčicama za izlučivanje.	T N		

11.	Slika prikazuje regulaciju stalnog sastava tjelesnih tekućina kod biljaka. Ona se odvija različitim procesima u različitim dijelovima biljaka (označeno slovima A, B i C). Odredi točnost tvrdnji.		11. pitanje
			3
	<p>Izvor: https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/5e7d944d-1bcf-4564-8ac8-1b0c0c6e1f32/biologija-2/m05/j01/index.html</p>		
	a) U podne sunčanog ljetnog dana otvorenost puči na listovima biljke je manja te je usporen proces označen slovom A.	T N	
	b) Pri kopanju tunela neki kukci oštećuju koru i unutrašnjost stabla te usporavaju odvijanje procesa B.	T N	
	c) Put vode iz korijena prema listu omogućuju isključivo procesi označeni slovima B i C.	T N	
d) Voda u biljku ulazi na mjestu označenom slovom C, a zatim osmozom putuje do mjesta označenog slovom A.	T N		
e) Povećana osmoza u korijenovim dlačicama ubrzava odvijanje procesa označenog slovom B.	T N		

IV. SKUPINA ZADATAKA

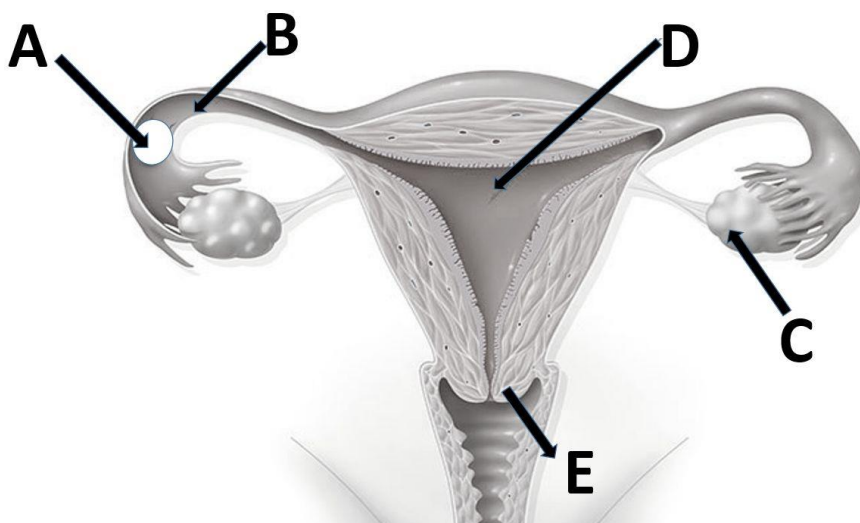
U sljedećim zadacima pažljivo pročitaj uvodni tekst, promotri priložene slike, sheme ili grafičke prikaze te odgovore na postavljena pitanja upiši na Listu za odgovore.

	<p>Promotri slike stanice u diobi.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">A</th> <th style="width: 20%;">B</th> <th style="width: 20%;">C</th> <th style="width: 20%;">D</th> <th style="width: 20%;">E</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">Kretanje kromosoma prema središtu stanice i priprema za razdvajanje</td> <td style="padding: 5px;">Nastanak dvije nove stanice</td> <td style="padding: 5px;">Udvostručenje molekule DNA i oblikovanje kromosoma</td> <td style="padding: 5px;">Podjela citoplazme i ostalih dijelova stanice</td> <td style="padding: 5px;">Razdvajanje dijelova kromosoma i kretanje prema polovima stanice</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Izvori: https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/074ffb3-a1b7-4fe1-9f4a-1ea3539d642d/biologija-1/m04/i03/index.html https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/4592dfec-1fa9-4d51-b994-1ae31d9ef6da/j_2.html</p>	A	B	C	D	E	Kretanje kromosoma prema središtu stanice i priprema za razdvajanje	Nastanak dvije nove stanice	Udvostručenje molekule DNA i oblikovanje kromosoma	Podjela citoplazme i ostalih dijelova stanice	Razdvajanje dijelova kromosoma i kretanje prema polovima stanice						<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">12. pitanje</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 2px;">4</td> </tr> </table>	12. pitanje	4
A	B	C	D	E															
Kretanje kromosoma prema središtu stanice i priprema za razdvajanje	Nastanak dvije nove stanice	Udvostručenje molekule DNA i oblikovanje kromosoma	Podjela citoplazme i ostalih dijelova stanice	Razdvajanje dijelova kromosoma i kretanje prema polovima stanice															
																			
12. pitanje																			
4																			
12.	<p>I.) Označi dvije točne tvrdnje.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Točan kronološki slijed događanja je B, D, C, E, A. b) Točan kronološki slijed događanja je C, A, E, D, B. c) Točan kronološki slijed događanja je C, A, D, E, B. d) Slike prikazuju diobu tjelesne stanice - mitozu. e) Slike prikazuju diobu kojom nastaju spolne stanice - mejozu. 																		
	<p>II.) Dopuni rečenice traženim pojmovima upisujući brožčane vrijednosti (kromosoma, molekula DNA i stanica) na Listu za odgovore.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Svaka novonastala stanica prikazana na slici, na kraju prikazane diobe imat će ____ kromosoma, odnosno ____ molekule DNA. b) Ukoliko početna stanica sa slike prođe kroz 4 uzastopne diobe, na kraju 4. diobe bit će ukupno ____ stanica, a broj kromosoma u svakoj stanici biti će ____. 																		

Slika prikazuje građu ženskog spolnog sustava i putovanje jajne stanice.

13. pitanje

4

Izvor: <https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/3b8a4b4e-84b0-4580-aa6f-e38efe028ed9/biologija-8/m02/j04/index.html>

13.

I.) **Odredi dvije točne tvrdnje.**

- Jajna stanica ne može biti oplodjena u organu označenom slovom C.
- Tijekom trudnoće ovulacije će se i dalje redovito odvijati sve do poroda.
- Slovom A prikazana je stanica s jednostrukim brojem kromosoma.
- Sluznica organa označenog slovom D najtanja je dok je jajna stanica u organu označenog slovom B.
- Neoplođena jajna stanica izaći će iz tijela kroz organe D i E u vrijeme ovulacije u sljedećem menstrualnom ciklusu.

II.) **Dopuni rečenice upisivanjem odgovarajućih slova sa slike. upisujući ih na Listu za odgovore.**

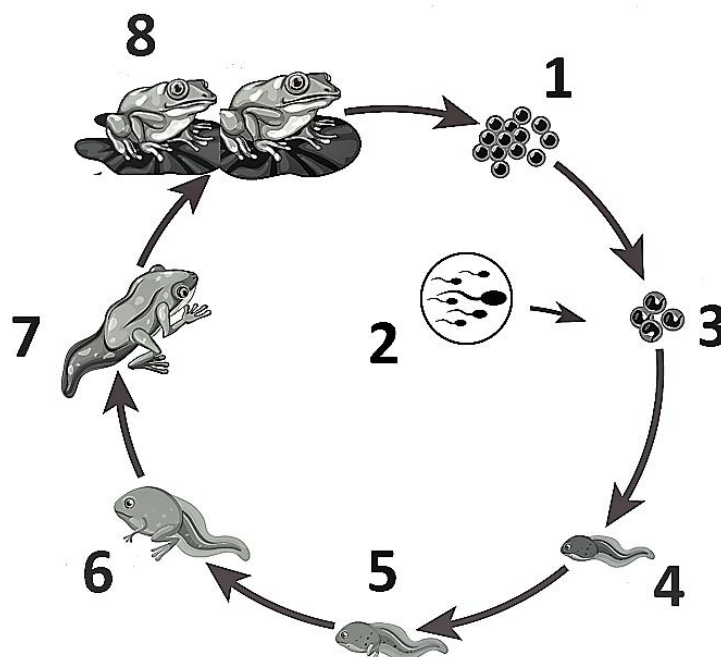
- U organu prikazanom na slici slovom ____ stvaraju se kemijski spojevi koji potiču fizički i psihički rast i razvoj.
- Spajanje stanica s jednostrukim brojem kromosoma u pravilu se događa u dijelu označenom slovom ____.
- Debljina sluznice organa označenog slovom ____ mijenja se tijekom menstrualnog ciklusa.
- Pri nezaštićenom spolnom odnosu uzročnici spolno prenosivih bolesti mogu ući u ženske spolne organe preko organa označenog slovom ____.

Slika prikazuje razmnožavanje i razvojni ciklus žabe.

14. pitanje

4

Izvor: https://www.freepik.com/free-vector/diagram-showing-life-cycle-frog_6360159.htm#page=1&query=frog%20life%20cycle&position=7

14.

I.) **Odredi dvije točne tvrdnje.**

- Kopnene žabe, npr. šumska smeđa žaba, sve svoje razvojne faze (prikazane na slici brojevima od 1 do 8) mogu proći i bez prisustva vode.
- Žaba tijekom svog razvoja prolazi faze u kojima koristi različite organe za kretanje.
- Iako obavezno dolazi do neposrednog tjelesnog kontakta, žabe ipak imaju vanjsku oplodnju, kao i većina riba.
- Žaba u razvojnoj fazi prikazanoj na slici brojem 5 u potpunosti je razvijena i ima iste organe kao žaba u fazi označenoj brojem 8.
- Žaba u razvojnoj fazi prikazanoj na slici brojem 4 vrši izmjenu plinova na jednak način kao i žaba u razvojnoj fazi prikazanoj na slici brojem 7.

II.) **Dopuni rečenicu pojmovima „n“ i „2n“ upisujući ih na Listu za odgovore. Jedan pojam može biti upisan jednom, dva puta ili uopće ne mora biti upisan.**

Kromosomski set u razvojnom ciklusu žabe označen brojem 3 možemo izraziti kao _____, a kromosomske setove u razvojnom ciklusu žabe označene s brojevima 1 i 2 možemo izraziti kao _____.